

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון ק"ח

פרשת נח

תשפ"ד

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבבו הוצאות הגליון

הרה"ח ר' **שמואל צבי זינגער שליט"א**
בארא פארק
לרגל שמחת הולדת הנכד
אצל בנו הר"ר **יהושע זינגער** הי"ו מירושלים
ולע"נ אביו
כ"ק הרה"צ רבי **יחיאל מנחם זינגער**
אדמו"ר מאלכסנדר זי"ע
בן הרה"צ רבי **יעקב שרגא זינגער**, אבד"ק אסטראווי ותתן
הרה"ק רבי **יוסף מאמשינאו זי"ע**
נלב"ע ו' מרחשוון תשמ"ט

הרה"ח ר' **יצחק מאיר ציוויאק שליט"א**
בארא פארק
לע"נ אביו
הרה"ח ר' **יהודה אריה לייב (לייבל) ציוויאק ז"ל**
ב"ר יחיאל ברוך ז"ל
גיסו של מרן הרה"ק רבי **יצחק זי"ע**
נלב"ע ה' מרחשוון תשנ"ז

הרה"ח ר' **אשר יונה לאנדא שליט"א**
מאנסי
הרה"ח ר' **יוסף לאנדא שליט"א**
ביתר עילית
הרה"ח ר' **יהושע לאנדא שליט"א**
מודיעין עילית
לעילוי נשמת אביהם
הרה"ח ר' **משה חיים ב"ר אשר יונה ז"ל**
נלב"ע ו' מרחשוון תשפ"ג

הרה"ח ר' **שמעון בערגמאן שליט"א**
בארא פארק
לרגל שמחת הולדת בנו למזל טוב

הר"ר **דוד דויטש הי"ו**
בני ברק
לרגל שמחת הולדת הבת למזל טוב

ניתן לקבל הגליון

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאו 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג
ביהמ"ד אמשינאו 144 Rodney st.
מאנסי
ביהמ"ד ווארק 10 Maple ter.
לעייקוואד
אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א
בארה"ק
ירושלים
אצל הרה"ח ר' זלמן לעורין שליט"א
בני ברק
אצל הרה"ח ר' שלמה לייב לאנדא שליט"א
ביתר
אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א
חיפה
אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א
קרית גת
אצל הרה"ח ר' נח גד ווינטראב שליט"א

יר"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון
amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית

פרשת נח תשפ"א לפ"ק

מאמין'. כלומר, אף נח מקטני אמונה היה מאמין. כלומר, שהיה מאמין בכל אחד ואחד, אף באותן שהם מקטני אמונה שבוודאי בסופו של דבר ישובו אל ה'. ולכן 'ואינו מאמין שיבוא המבול'. ורק אחר שכלו כל הקיצין, ובאו המים ודחפוהו אז נכנס לתיבה. הרי לנו כח התשובה שאפשר עד הרגע האחרון לתקן את הכל.

(והחסיד הידוע ר' שמחה'לי אב"ד סאכידנוב זצ"ל היה רושם בפנקס בקיצור נמרץ תורות רבותיו, ותורה זו רשם ע"י שהעתיק לשון רש"י בלבד, ורק שם נקודה בין התיבות מאמין, ואינו מאמין.)

אלה תולדות נח וגו' וברש"י אף נח מקטני אמונה היה, 'מאמין ואינו מאמין' שיבוא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. והקשו בספה"ק איך יתכן שנח שהתורה העידה עליו שהיה איש צדיק תמים, שיהא מקטני אמונה? וביאר אא"ז הרה"ק מווארקי זי"ע שנח התרה את בני דורו במשך שנים רבות שיבוא מבול, ועל אף שהם לא שתו לבם לדבריו, בכל זאת לא התיימש, ועדיין האמין שיש עדיין תקווה ויתכן שעוד יעשו תשובה, ותבוטל הגזירה. וכך ביאר, שצריך לעשות הפסק בדברי רש"י בין תיבת 'מאמין' ל'ואינו

הדעות מסכימים שעצם ההתאמצות בדור קשה הוא דבר הנותן תואר צדיק.

והנה בספר **דברי אבי"ב להרה"ק מראדזמין** מביא את דברי המדרש, על הפסוק (משלי יב, ז) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד. הפוך רשעים ואינם, זה דור המבול, ובית צדיקים יעמוד, זה נח, ע"כ. ומבאר, דכשיש רשעים בעולם קשה ג"כ לצדיק לעבוד השי"ת מחמת שהקליפה מתגבר בעולם על כן יש לו לצדיק עבודה קשה לעבוד. ולכך, כשנאבדו רשעים, אז יותר בקל להצדיק לעבוד השי"ת, וזה מה שנאמר, הפוך רשעים ואינם, ועי"ז ובית צדיקים יעמד, שקל יותר לעבוד את ה'. ועל פי זה מבאר גם מ"ש בתהילים (ל"ז), טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים, דמה שטוב מעט עבודה להיחשב לצדיק, הוא מהמון רשעים רבים, היינו בזמן שקשה לו לעבוד השי"ת מחמת שיש בדור ההוא רשעים רבים. ונמצא

איש צדיק וגו' בדורותיו. ונחלקו התנאים (סנהדרין ק"ט וראה רש"י כאן) מה בא להשמיענו תיבת 'בדורותיו', דעת ר' יהודה, שאילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, ודעת ר' נחמיה, שאילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ובגמ' לא הוזכר שאחד מהם לגנאי. ויתכן לומר ששניהם מחשיבים את עבודתו בדורם של רשעים שאז צריך התעצמות במצוות ה'. ולא נחלקו אלא בפירוש הכתובים, ר' יהודה הביט על ה' בפועל', שרק בדור זה מחמת ריבוי הרשעים יש חשיבות לכה עבודה, ולכן מפרש את תיבת 'בדורותיו', שרק בדור כזה נחשב, אבל העבודה מצד עצמו אינו חשוב. ור' נחמיה מגיד מראשית אחרית על ה'בכח' שאם בדור כזה הוא צדיק, א"כ אם היה מתאמץ באותו מידה בדור חשוב, היה משיג הרבה יותר. אבל ב'

על מה שנאמר ב'על הניסים', וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך. וקשה שכן גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים מובן היפך הטבע בזה, אבל בג' הדרגות הללו, איזה היפוך הטבע יש בזה, עד שנקרא לזה נס? ואמר, שזה עצמו היה הנס אשר אף במצור ובמצוק כזה ח"ו שהיוונים היו הגבורים והרבים ועם כל זה לא רפו בני"א את עצמם, וחזקו ידיהם בתורה, ונשארו טהורים וצדיקים ועוסקי תורה, זהו ממש דרך נס.

יה"ר שנזכה לעמוד בנסיונות ולעבוד את ה' מתוך שמחה והרחבה ונזכה לגאולה שלימה במהרה.

שבדור קשה יש חשיבות מיוחדת לכל עבודה.

וכן מצינו באור לשמים שמביא מה ששמע מרבו הרב הקדוש הרבי מלובלין זצלה"ה שפירש הפסוק (בראשית כב, יג) והנה איל אחר אחר נאחז בסבך בקרניו, שיש איל אחר, דהיינו עוד סוג של נסיון כמו העקידה - נאחז בסבך - מי שניתפס ומסובך בעצת יצר הרע, וצועק אל ה' ומתחרט ועושה תשובה - בקרניו זוכה להופעת אור לשון קרן אור, עכת"ד. דהיינו מי שנאחז בסבך בכבלי היצר המבלבלים אותו, עבודתו חשובה עד מאד.

וכן ביאר אזמור"ר הרה"ק מהר"ם זי"ע

ליל שבת קודש

פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

פעמים ד', הוא עשרים, וביחד עולה שלשים, שזהו מידת קומת התיבה, ו' פעמים נ' עולה שלש מאות אמה, אורך התיבה. ה' פעמים י' עולה חמשים, שהם מספר האמות של רוחב התיבה.

צהר תעשה לתבה. ובתרגום פירש ניהור [-אור] תעביד לתיבותא, איתא מהבעל שם טוב זי"ע (צוואת הריב"ש) דתיבה רומז אל אותיות התפלה, וצהר תעשה לתיבה היינו שצריכים לעשות שהאותיות יהי' מאירים, והיינו שיבואו מתוך הרגש פנימי, כלטישת האבנים עד שיאירו. ובמה אתה יכול לעשות כן, בא אתה וכל ביתך אל התבה היינו בכל

חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים וגו' (ז, כ).

רמזים נפלאים נאמרו בענין התיבה. הרבי ר' **בונם מפשיסחא זי"ע** (רמתיים צופים, קא) מביא פירוש רש"י לקמן (ח, ד) מכאן אתה למד שהיתה התיבה משוקעת במים אחת עשרה אמה. ואמר על כך, שזה צירוף שם הגדול והנורא, עד כאן דברי קודשו ז"ל. כי חמש עשרה אמה של הגברת המים, זה י-ה. והתיבה היתה משוקעת במים אחת עשרה אמה זה בגימטריא ו-ה.

וע' **בעבודת ישראל** שהביא שמידות התיבה המה בסוד יחוד הוי"ה עם אדנ"י. שכן י' פעמים א' הוא עשרה. ה'

לשמור פיו מכל דיבור קודם התפלה. כי על ידי שיקדש ויטהר דיבורו הראשון, ימשוך אליו כל שאר הדיבורים שאחריו ויזדכך מחשבתו הראשונה שתהיה דבוקה בקדושה, כי דיבורי התפילה מסתעפין ונמשכין אחר הדיבור הראשון.

ובדברי ישראל (מודזיין) ביאר המשך הפסוק 'הבאים אל התבה מהעוף למינהו', שבא לרמז על ענין המחשבה הפורחת לו לאדם בתוך תיבות התפלה שהוא ממין הענין שעסק קודם התפלה, וזהו מהעוף היינו המחשבה שפורחת לו לאדם בשעת התפלה, הוא למינהו דהיינו ממין עסקיו שעסק בהם קודם התפלה, שאם קודם התפלה עסק בתורה ובעבודה כך המחשבות שפורחות לו בתוך תיבות התפלה הם מחשבות קדושות, אבל אם ח"ו קודם התפלה היה משוקע בהבלי עולם הזה כך המחשבות שפורחות לו בתוך תיבות

גופך וכחותיך תבא אל התיבה ע"כ. וכידוע שנתגלה לבעש"ט, שמה שזכה למעלה עליונה, הוא משום שהיה מתפלל תמיד בכוונה גדולה.

ושמעתי א גוט ווארט, דאיתא ברש"י (ז), שבעת שנה נכנס לתיבה הגין השי"ת עליו שלא ישברוה והקיף התיבה דובים ואריות והיו הורגים בהם. ועל פי דברי הבעש"ט, שהכוונה לתיבות התפילה, אפשר לומר שבעת שהאדם רוצה להתפלל ולהיכנס לתוך התיבות של התפילה, אזי באים האריות לחבל ולהזיק שלא יוכלו להתפלל בכוונה, וע"ז אנו מבקשים בזמירות ליל שבת 'פרוק ית ענך מפום אריותא' שיצילנו מפי אריות, הני מרעין בישין המעכבין אותנו מלכוון היטב את כונת התפילה, ואפיק ית עמך מגו גלותא. מתוך גלות הדעת, ודפח"ח.

ומביא הבעל שם טוב דהעצה להגיע לידי תפילה בכוונה זכה, צריך האדם

נתקבלו תפלתן, לכן מזלזלין בהם. וזהו הנאמר בהפטרת פר' נח, 'רני עקרה לא ילדה', שאף זה שחושב שתפילתו עקרה ולא פעלה כלום עליו להיות מלא רנה ושמחה, 'כי רבים בני שוממה' פירוש התפלות אשר אתה סובר שהם שוממים, עושים פעולות גדולות, יותר מראייתך הגשמית.

ויסגור ה' בעדו (ז, טז). וברש"י, שהיו אומרים בני דורו אלו אנו רואים אותו נכנס אל התיבה אנו שוברים את התיבה והורגים את נח ובניו. ולכאורה הדבר תמוה, מה בצע להם כי יאבידו גם את נח ובניו, ויוסיפו רשעה על רשעתם.

ובספה"ק **עבודת ישראל** ביאר, הסברא נותנת שלא ישחית את העולם במי המבול אם לא שישארו נח ובניו הצדיקים כדי שיהא שארית בארץ לבריאת עולמו, וגם הביטו אל סוף

התפלה הם מחשבות זרות.

וזהו דאיתא ברש"י כל שהתיבה קולטתו הכניס בה. שאותם בני אדם שהדיבורים והמחשבות הראשונות שלהם דבקים בהקדושה ולא השחיתו דרכם, אזי כשבאים להתפלל עומדים להתפלל מתוך דביקות בה' ועל כן תיבות התפילה קולטים אותם, והמשוקעים בהבלי עולם הזה מגרשין אותם, דהיינו שזורקין לו מחשבה זרה ח"ו.

וצריך נמי שיהא אמונה גדולה בכח התפילה, וכדאיתא **בדגל מחנה אפרים** בשם הבעש"ט **זללה"ה** כי כל התפילות עושים פעולה בעולמות העליונים ולפעמים בקצה הארץ, וזה נרמז (ברכות ו:): בפסוק **כָּרוּם זָלוּת** לבני אדם, אלו דברים שעומדים ברומו של עולם, שנעשה מזה דברים נוראים ברומו של עולמות, ובני אדם סוברים שלא

מחרון אפו ולא יחריב עולמו. אך דבר
אלוקינו יקום, ואיבד את הרשעים,
והשאיר את נח הצדיק ובניו, ומהם
התקיים העולם.

מעשה באצטגנינות שלהם שיכרא את
אברהם ויצחק ויעקב והבאים אחריהם,
ולכן רצו להרוג נח ובניו כדי שעל ידי
זה לא תהיה שארית בארץ, אלא על ידי
השארת הרשעים בחיים, ובזה ישוב ה'

קידושא רבא

פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

לעצט-געלט'... ולאחר זמן נודע להגבאי שאותו אברך נעשה רבי בפולין, (אין ער דאך א יוד, ס'האט איהם גיכאפט ביים הארץ) ונסע לר' נתן דוד זצ"ל לפייסו, ואמר לו בזה"ל "אויפען פאטש בין איך דיר מוחל, אבער אויפען שטיקעל קוגעל קען איך דיר נישט מוחל זיין"...

הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע נהג לאכול מאכליו בימות החול עם אצבעותיו ובשב"ק השתמש במזלג,

ס'סיפר כ"ק אזמור'ר זצלה"ה שהרה"ק ר' נתן דוד שידלאווצער (בן הרה"ק ר' ירחמיאל מפשיסחא) הי' בימי חורפו אצל הרה"ק מרוזין זי"ע (ואח"כ אמר "פרייטאג ביינאכט האט ער נאך עפעס משיג גיווען, שבת בייטאג האט ער שוין גארנישט פארשטאנען") והרוזינער השאיר שיריים מהקוגעל, ורצה ר' נתן דוד לחטוף חתיכה, והמשמש הכה אותו בשביל זה, 'ער האט זיך גיהאט זיינע חשבונות, עס צו געבין צו א גביר, וואס לאזט א גרויסע

^א אחד מאנ"ש, ממתפללי בית מדרשינו בבני ברק, כיבד את רבינו שליט"א להשתמש בעת קידושא רבא בכלי הקודש כף ומזלג של הרה"ק מרוזין זי"ע אשר בו ביום חל יומא דהילולא דילי, רבינו חילק בהם את הקוגעל, ולכבוד זה סיפר ב' סיפורים אלו.

בזוהר הק' איתא (פנחס רטז). כי בעת המבול היו ראויים לקבל התורה. כי שם בן נח היה נשמת משה, ודבר זה אף נרמז בגמ' שבפרשת דור המבול נזכר משה, כמו שדרשו חז"ל (חולין קלט:). משה מן התורה מנין, 'בשגם' הוא בשר וכו'. ומים היינו תורה והם הפכוהו למים הזידונים, והתורה היא תכלית קיום העולם ושבשבילו נברא ואלמלא וכו' והם גרמו אבדונו, ואותו עת היה מוכן, אילו זכו ממש להיפך שהוא ירידת מימי התורה לקיום העולם.

ובצדקת הצדיק (אות עו) לומד מזה אשר בעת שבא מכשול לפני האדם, ידע שבאותו עת הוא זמן מוכשר להפוך אותו ענין ממש לטוב, ולכן אם יזכה באותה שעה להפוך חמדה זו לטוב, אזי יוכל לקבל מדריגה גדולה מאד, וגודל הטובה שיוכל לקלוט, הוא כפי גודל החטא שהיצר מסיתו.

פעם העיז אחד החסידים והעיר שהרה"ק בעל ה'אוהב ישראל' מאפטא זי"ע נוהג הפוך, שבשבת אוכל ביד ובימי המעשה עם מזלג, נענה הרה"ק מרודיץ, דאי' בספה"ק [ראה זוה"ק פר' אמור דף צד:] שבימות החול ההשפעות באות ע"י מלאך ובשב"ק הם מגיעים ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, ולכן נוהג הרב מאפטא לאכול בימות החול עם מזלג, שכן הכל מגיע אז ע"י שליח, משא"כ בשב"ק שהקב"ה משפיע בעצמו, אזי אוכל ביד ממש, אולם לדידי נראה איפכא, כיון שבאמצע השבוע המאכל הוא ע"י שליח ע"כ אני מפחד לתופסו ביד, אך בשב"ק שהקב"ה בעצמו נותן, אזי מרוב אימה איני אוכל אלא ע"י מזלג.

המקדש עדיין נשאר זכר למידת הדין,
עד שנהפך להשראת השכינה.

ידוע דאיתא ב**זוה"ק** שיש חטאים שאין
מועיל להם תשובה, ועסקו הקדמונים
לבאר דבר זה, וכ"ק **אאמו"ר** **זצללה"ה**
הביא ראי' שאפשר לעשות תשובה על
הכל, שהרי בדור המבול שבו השחית
כל בשר וגו' נאמר ברש"י (בראשית ז, יב)
'ויהי הגשם' על הארץ, ולהלן הוא
אומר 'ויהי המבול' אלא כשהורידן
הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי
ברכה, וכשלא חזרו היו למבול עכ"ל.
נמצא להדיא שגם בזה היה אפשר
לחזור בתשובה.

ומביא שמזה הטעם בעת החורבן טעו
אנשי ירושלים ונביאי השקר שלא ירע
להם, כי זמן החורבן הוא גם זמן שבו
נולד משיח (ירושלמי פרק ב' דברכות הלכה
ד') ואכן אם היה זוכים אותו עת היה
מוכן לגאולה, ולכן היו חושבים כי
אדרבה ייטיב ה' להם, כי הרגישו אורו
של הגאולה, וכיון שלא זכו נתהפך
רח"ל. וזהו כאמור שבכל עת שייך
להשתמש בשני פנים.

ובמדרש תנחומא (בראשית יא) אתה
מוצא מן אותה שעה עד שבנה שלמה
בהמ"ק ארבעים יום היו עושין גשמים
כל שנה ושנה לשום מי המבול שהיו מ'
יום, וכשבנה שלמה ביהמ"ק בקש
רחמים עליהם ופסקו מן העולם וכו',
ע"כ. ושמא גם כאן חזינן, שאף שהיו
האבות וכו', שעד שלא נבנה בית

השם, וכן בעוה"ר דור הולך ודור בא.
 ואמר היהודי הק' 'ווען וועט מען שוין
 זעהן דאס רעכטע קינד', כלומר מתי
 כבר נזכה לראות זה הבן האמיתי, שכל
 הדורות כל כך התייגעו עבורו. ומסיים
 בעל הבית יעקב, שבזה אפשר לפרש,
 אלה תולדות נח נח, היינו שלא עזב
 עצמו לפעול ולייגע עבור בניו, אלא
 הוא בעצמו היה הבן, שהיה עובד את
 השי"ת תמיד.

בספר בית יעקב (אלכסנדר) מביא
 מהיהודי הקדוש זצ"ל מפרשיסחא,
 שאמר ע"ד צחות תוכחת מוסר על מנהג
 בני אדם, שכל אחד מתרץ עצמו אמאי
 אינו עוסק בתורה דיו, שכל יגיעותיו
 ועסקיו הם עבור בנו, שיוכל להספיק לו
 לתורה ויראת שמים, וכאשר נתגדל זה
 הבן, הרי הוא שוכח עד כמה אביו טרח
 עבורו, לגדלו לתורה ומעשים טובים,
 ושוב גם הוא אומר, שכל עמלו ויגיעו
 הוא עבור בנו שיהיה תלמיד חכם ועובד

סעודה שלישית

פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

התנאים שהיו רובם צדיקים היו גם הבהמות כשרים. ועתה בעוונותינו הרבים שרובם רשעים אזי ממשיכים על הבעלי חיים שלא יהיו ראויים בכשרות. ולכן בימי נח שהיו חוטאים כולם לבד מנח ואשתו, ובניו שהיו פחות מגיל מאה אינם נחשבים בכלל זה, על כן היה רק זוג אחד שלא חטאו.

ובעבודת ישראל הרחיב בזה, שסדר הבריאה הוא כי כל הנהגות צבא השמים ממעל וסדר הנבראים בארץ הם מתנהגים אחרי מעשה בני האדם למטה, ולכן מצינו בדור המבול דכתיב

ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחית אתך זכר ונקבה יהיו (ו, יט). אי' מהרבי ר' בונם זי"ע בשם המגיד הקדוש מקאזוניץ (רמתים צופים סימן א' אות קי"ט) איך יתכן שלא נמצאו מכל יצורי הבעלי חיים רק שנים שלא חטאו. וביאר, בהקדם מאמר הגמרא (חולין יא.) רוב בהמות כשרים המה. ולכאור' הרי עתה הוא להיפוך שרוב הבהמות טריפות המה. אלא יסוד הדברים הוא, שהכל נברא בשביל ישראל, ועל כן בזמן שכולם צדיקים אזי גם הבעלי חיים המתוקנים להם לצורך אכילה, גם המה כשרים, ולזאת בימי

בחינת היראה, אלא הכל נמשך מאתנו עם קרובו ישראל, בהיות יראתו יתברך על פנינו תמיד, אזי מתפשט מדת היראה בעולם, וממילא נמשך גם כן אל כל הברואים וחיות ועופות, ומתיראים זה מזה לצורך קיום מיניהם. ובהעדר חס ושלום היראים והשלמים, אזי אין להם לחיות ולעופות ולכל הברואים שום בחינת יראה.

ומה מאד יקח האדם התעוררות לנפשו, ביודעו מה שגורם בהעדר יראת הבורא יתברך מעל פניו חס ושלום, שמאבד לא רק את עצמו, אלא מפסיד לכל הנבראים, וזהו שנאמר 'ומוראכם וחתכם', בהיות לכם יראה השלימה, 'על כל חית הארץ' זה יגרום התפשטות מדות היראה על כל הנבראים.

וענין היראה הוא להכנע ולהשפל לפני בורא עולם, הצופה ומביט בחדרי לבות

כי השחית כל בשר את דרכו (ו, יב). פירוש אפילו חיות ובהמות ועופות נזדווגו שלא במינם. והוא פלא איך באו לידי חטא, הרי אין בהם יצה"ר לעבור עבירה, אבל לפי זה ניחא, שהברואים ששורש נשמתם היתה מצד הרשעים שהשחיתו דרכם, גם המה השחיתו דרכם כמוהם. והמעט מהם אשר באו אל נח אל התיבה, מן הטהורים שבעה שבעה ושנים מן הטמאים, מסתמא היתה שרשם משורש אדם שלא חטא, ולכן גם הם לא פגמו במעשיהם, ולכן התיבה קלטה רק אותם, עכד"ק.

ואחר המבול נאמר שהקב"ה הבטיח שלא יביא עוד מבול לעולם, 'ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ' (ט, ב). ובספה"ק אור המאיר כתב דנראה לרמז, כי החיות צריכים מדת היראה, כדי שיוכלו להתקיים ולא יאכלו זה את זה וכדומה, ולכאורה מאין בא להם

שאף במקום שאי אפשר להשפיע
בדיבור ובמעשה, מכל מקום ע"י
ההנהגה ביראת שמים בקדושה וטהרה
הרי זה משפיע על כל הסביבה.

ואיתא **בספה"ק** (שמ"ש ר"ח מרחשון
תרע"ב) דהעבודה של חודש חשוון הוא
בסור מרע, הרומז ליראה, שכן יראה
הוא שורש מצוות לא תעשה, ולכן מזלו
עקרב, וידוע שעקרב הוא קרירות, היינו
שטבעו מושך להתעצל ולישב בטל,
ואין לו חמימות והתלהבות, ומדה זו
בעבודת ה' הוא לסור מרע ולהתעצל
במעשים בלתי ראויים, ואף הדברים
הגשמיים המוכרחים יהיו בקרירות
רוח, שכל אלו הם בכלל סור מרע.
יה"ר שנזכה לירא את ה' ולגאולה
שלימה במהרה אמן.

בני אדם, והכל אצל גדולת הבורא כאין
נגדו, ובהעביר האדם יראתו יתברך,
יראה הרוממת על פניו, מתמלא בוש
וכלימה, עכת"ד.

וכלשון הרמ"א או"ח סי' א' שויתי ה'
לנגדי תמיד וכו' כשישים האדם אל לבו
שהמלך הגדול הקב"ה, אשר מלא כל
הארץ כבודו, עומד עליו ורואה
במעשיו, כמו שנאמר, אם יסתר איש
במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מיד
יגיע אליו היראה וההכנעה וכו'.

ובדרך דומה המה דברי כ"ק **אזמו"ר**
זצלה"ה בשם אביו **מרן הרה"ק רבי**
יוסף זי"ע עה"פ וראו כל עמי הארץ כי
שם ה' נקרא עליך "ויראו ממך" אז
מ'וועט דיך אנקוקען זאל מען זיך
קענען אפלערנען "יראה" פון דיר, ע"כ.

ליל שבת קודש

פרשת בראשית תשפ"ד לפ"ק

יחשוב מה עדיין מוטל עליו לעשות בעולם, וכאשר יתבונן בדברים האלו, מיד יראה בעיניו ולבבו יבין שעדיין לא התחיל כלל אף אפס קצהו מקיום חיובו אל הבורא ב"ה. ולכך נקרא כל שבת בלשון חז"ל 'שבת בראשית', וכדמצינו ברש"י (בהר כה, ב) שבת לה' כשם שנאמר בשבת בראשית. והטעם בזה היא כאמור, שע"י כח קדושת שבת קודש, נודע להאדם שהיא עדיין בבחינת ראשית והתחלה.

ובדברי יחזקאל מביא מחותנו הגה"ק האריה דבי עילאי זי"ע דשבת זו נקרא בלשון בני אדם 'שבת בראשית', ואמר

הנה 'שבת בראשית' חל תמיד בתוך חודש תשרי, שזה חודש של מחילת עוונות, כדאיתא במדרש (פרשת אמור כט, ח) 'במאזנים' הוא מתכפר להם, בחודש שמזלו מאזנים, ואיזה זה חודש תשרי, תשרי ותשבוק ותכפר על חובי עמך, אימתי בחדש השביעי. נמצא שגם ענין שבת בראשית שייך לעבודת התשובה ומחילת עוונות.

ואיתא בישמח ישראל (אות ב') דכשבת קודש מאיר באדם אור הדעת ויש לו להתבונן ולשום על לבו, ראשית על מה שנברא, ואח"כ יחשוב מה אכן עשה ותיקן במשך ימי חייו בעוה"ז, ועוד

והבעל התניא מאריך בזה מאד בשער היחוד והאמונה פרק ב', כי מעשה אנוש ותחבולותיו כל פעולתו הוא רק בגדר 'יש מיש', שלוקח מתכות ומשנה צורתה ועושה אותה כלי, אך בבריאת העולם שהיא 'יש מאין' הרי שבכל רגע ורגע מתחדש קיומו, וזהו המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. על כן כל הבריאה הוא גילוי של אלוקות.

ובדברי ישראל ביאר בענין המחדש בטובו וגו' דבר נפלא, דאיתא ברש"י (א), שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, עיי"ש. והנה כיון שהקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, על כן גם ענין זה הוא תמיד בכל דור ודור, שהשי"ת מביט ובוהן

בטעם שקוראים לשבת זו כן, כיון שעד עתה בירח האיתנים היה לכל אדם הרהורי תשובה, ולכן לאחר הימים טובים, מזכירין להאדם שעתה מתחילין הכל מבראשית, ומה שעבר עבר, וישתדל שיהיה מעתה טוב.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. הרבי ר' בונים מפשיסחא זי"ע ביאר בקדשו, כי העולם תמיד נמצא במצב של 'בראשית', כי אין הבריאה כדרכו של אומן העושה כלי שלאחר עשיית הכלי אינו צריך עוד להאומן, אלא שבכל רגע ורגע צריך העולם להתחדשות הכח של ה'עשרה מאמרות' שבהם נברא, ואילו היתה הסתלקות הכוח הזה אפילו לרגע אחד, היה העולם חוזר לתוהו ובוהו, ולכן גם עתה עדיין העולם בכחינת בראשית.

בראשית, זה גורם בחינת 'מרחם על הבריות'.

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע (זרע קודש משפטים) ביאר אהא דאמרו על הפסוק (בראשית מג, יד) ואל שדי יתן לכם רחמים, 'מי שאמר לעולמו די, יאמר לצרותי די', ודקדק איך תלוי ענין הצרות, במה שאמר לעולמו די. אלא דהטעם שאמר הקב"ה לעולמו די, כיון שכל מה שיורד ומשתלשל הבריאה מדרגא לדרגא עד שבא לעולם הזה הגשמי, הוא בכדי שיהא תועלת לבני אדם שיהיו מרגישים אימת הבורא ית"ש ולספר שבחיו, אך אם היה העולם מתגשם יותר, מחמת רוב ריחוקו מן הקדושה, היה נמנע מן האדם להרגיש את הבורא, ושוב אין תועלת בבריאת העולם, על כן אמר לעולמו די, שלא יתפשט יותר, ובזה עדיין יוכלו לקבל יראה מן הבורא.

לפי ערך הדור, אם יכולים לעמוד במידת הדין, ועל פי זה משתף מדת הרחמים. נמצא שעכשיו בעקבתא דמשיחא, שאנו קטני הדעת, מהראוי להיות הנהגה שכולה רחמים, כי עם ילדים מועיל יותר להתנהג בטוב וברחמים.

ועל דרך שפירש זקינו הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע, המאמר (שבת לד, א) שלשה דברים צריך אדם לומר וכו' וצריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלינהו מיניה. ערב שבת עם חשיכה רומז לעקבותא דמשיחא, וצריך למימרינהו בניחותא, היינו להתנהג עם בני ישראל בנחת.

ובזה מבאר מה שאנו אומרים בכל יום (בברכת ברוך שאמר) 'ברוך עושה מעשה בראשית, ברוך מרחם על הבריות', שעל ידי זה שמחדש בכל יום מעשה

שבת דאורייתא ותענית דרבנן, ואתי כבוד שבת דאורייתא ודחי תענית דרבנן'. והרה"ק רבי צדוק (פרי צדיק אות י"ג) מקשה, דלכאורה טעם הב' מספיק, שכבוד שבת הוא מדאורייתא, ולכן היא דוחה תענית דרבנן. ומה הוסיף לן בזה שאמר שהיא יותר מאלף תעניות, אלא נראה הביאור, כיון שהקדים המדרש לומר, דעיקר תענית 'סליחות ורחמים הוא' ואתי לאימנועי מכבוד שבת, וואז היה מקום לטעון, דאף אם כבוד שבת דאורייתא, ועל כן אין מתענים בערב שבת, מכל מקום בסופו של דבר חסר לנו מעלת הסליחות ורחמים. ועל כן הוסיף המדרש ואמר, דכבוד שבת עדיף מאלף תעניות, דעל ידי כבוד שבת יוכל להשיג כל משאלות לבו, ושיהיה הכל לטובה, עד שכבר אינו צריך לסליחות ורחמים.

ובדרך זה יובן מה שביקש יעקב אבינו, מי שאר לעולמו די, כיון שאם יתפשט יותר לא יהא תועלת בבריאה, הוא יאמר לצרותינו די, כי מרוב צרות שוב אין בזה תועלת, שרוב היסורים כבר מבטל אותנו מעבודתו ית"ש, ואז אין יוצא תועלת לנפשינו. (כאדם הנותן מלח יותר מדאי על הבשר, שוב אינו נאכל מחמת מלחו עיי"ש).

ובמדרש תנחומא (פרשת בראשית) מביא בענין הקדמת קריאת המגילה, דאנו קוראים את המגילה ב"א ובי"ב וכו' וכגון שחל י"ד אדר ביום א' מקדימין וקוראין המגילה ביום ה', וכן אם חל בשבת מקדימין ליום ה', והטעם דאין קוראים בערב שבת קודש, 'מפני טורח שבת, שעיקר תענית סליחות ורחמים הוא, ואתי לאימנועי מכבוד שבת, וכבוד שבת עדיף מאלף תעניות, דכבוד

סעודה שלישית

פרשת בראשית תשפ"ד לפ"ק

לישראל ליסטים אתם שכבשתם ארצות
שבעה גוים וכו'.

וברמב"ן הקשה על פירושו של רש"י,
וכי רק בשביל שלא יאמרו הגוים נכתב
ספר בראשית, וכי איך יתכן לדלג עליו,
הלוא צורך גדול הוא להתחיל התורה
בבראשית ברא אלהים, כי הוא שורש
האמונה, ושאינו מאמין בזה וחושב
שהעולם קדמון, הוא כופר בעיקר ואין
לו תורה כלל, עיי"ש.

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה יצא לתרץ דברי
רש"י הקדוש, דהנה האמונה מושרש
בפנימיות הלב של כל ישראל, אך הוא

בראשית ברא וגו'. וברש"י שאין תיבת
'בראשית' מתפרשת כפשוטו, ואין
המקרא הזה אומר אלא דרשוני, וצריך
לדרוש כדברי חז"ל, בראשית כמו
בשביל ראשית, כלומר בשביל התורה
שנקראת ראשית דרכו, ובשביל ישראל
שנקראו ראשית תבואתו.

וכן הביא רש"י דברי רבי יצחק, לא היה
צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש
הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו
בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית,
משום 'כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם
נחלת גוים', שאם יאמרו אומות העולם

נסתר מחמת החומריות שנדבק באדם, כדאמרו חז"ל רצוננו לעשות רצונך אלא שאור שבעיסה מעכב, אך בכח התורה אפשר להתיש הכח של החומריות, כי התורה מתשת כוחו של אדם, היינו מידת הכוחי ועוצם ידי וגו', כדאמרו (קידושין ל, ב) בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין. נמצא דעל ידי ההתעסקות בתורה ומצוות, ממילא יותש כח היצר ויתגלה האמונה, ועל כן לבני ישראל אין צורך להתחיל אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה, כי על ידי התורה והמצוה יבוא לידי הכרה בבורא יתברך. אך לאומות העולם צריכים להתחיל ממצוה בראשית עכתד"ק.

האבני נזר כשהיה פעם אחת בקאצק לא היה בקו הבריאות, ומחמת חולשתו לא היה רשאי לעיין בלימודו, ועל כן הביט

בספר מוסר בשם 'בחינות עולם', המרבה לבזות כל הבלי העולם. כשנכנס לחדרו חמיו הרה"ק **מקאצק זי"ע**, וראה שמעיין בספר זה, פנה אליו ואמר, דע לך שהמחבר הזה אכן מהבל את כל העולם הזה, אך עדיין גוף האדם רוצה, 'די גוף וויל פארט', אך על ידי למוד דף גמרא מתהפך גם בשר האדם. ומעתה יתבאר דברי רש"י. בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית. דכל העולם מלשון העלמה לא נבראה, אלא בשביל שבני ישראל יגלו את ההסתר בכח התורה. שעל ידי שהאדם עוסק בתורה ובמצוות הוא מביא קדושה לעולם.

יהי רצון שנוכה בכח שבת בראשית להתחדש בתורה ולהתדבק בבורא, ובמהרה ניגאל ברחמים אמן.

אחר הברלה

פרשת לך תשפ"ב לפ"ק

הערב (י"א בחשוון) חל היארצייט של הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל בעל מאור עינים זצללה"ה, היה תלמידם של הבעש"ט הק' ושל המגיד ממעזריטש.

בחתונת הרה"ק ר' אברהם המלאך, בעת הכרזת הדרשה געשאנק, לא היה לאביו המגיד ממעזריטש מה ליתן, והיתה לו עגמת נפש, כשהבחין בכך תלמידו הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל, המציא בחשאי לידי המגיד כמה מטבעות של זהב, וכך מנע ממנו מבוכה, והיה לו לרבו המגיד זי"ע קורת רוח ממעשהו, ועבור זאת ברכו שיזכה לנשמה גבוהה, ואח"כ נולד לו בנו הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

המאור עינים היה עני מופלג, ולא רצה ליהנות מהבריות, ואף כשהמציאו לו מעות היה מראה מקום למי ליתנו כצדקה, וכך היה עוסק רבות בצדקות לפרנס העניים ולפדות שבויים.

פעם הגיע המאור עינים זי"ע לאיזה עיר, ובהעיר לא היה עדיין מקוה, מיד נרתם לענין, בני העיר הגידו לו שיש איזה עשיר גדול בעיר, אך אינו רוצה

ליתן בעבור המקוה, המאור עינים החיש צעדיו והתדפק אל דלתו, עורר את ליבו על דבר הזכות הגדולה לבנות מקוה טהרה, והבטיח לו שאם יתרום, יתן לו את חלקו בעולם הבא. העשיר תיכף הסכים לעיסקה, וכך נבנה המקוה, כאשר שאלו את פי המאור עינים, למה הבטיח כל כך הרבה, ענה הלוא אני אומר בכל יום 'ובכל מאודך' והרי אין לי מעות, אלא מה הרכוש שלי, העולם הבא... על כן נתתיה.

בשער יששכר להרה"ק ממונקאטש מספר אודות בנו של הרה"ק המאור עינים, הרה"ק ר' **מרדכי מטשערנאביל זי"ע**, שפעם נתנוהו במאסר ל"ע בפקודת שרי המלוכה, ולא יכלו אוהביו לפעול להוציאו מידם, אך זאת פעלו שעב"פ יכניסו לו טלית ותפילין ומאכל ומשתה וכיוצא בו. וגם זאת דאגו לו, אשר היות ודרכו היה תמיד לחלק צדקה לעניי עירו לצרכי שבת קודש, אזי באו העניים סמוך לבית המאסר ודרך חלון הקטן שהיה שם היה ממשיך במצוות נתינת צדקה.

פעם באת אשה אחת לחלון, ורצה הרה"ק להניח בעדה נדבתו על החלון, אך אמרה כי אינה צריכה למעות, אלא באה רק לשאול שאלה, והיא שאמרו **חז"ל** (ב"ק נ.) מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור, והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, ואמר דבר שאותו צדיק מצטער בו, לחפור בורות לעולי רגלים ישל בו זרעו? ועלתה בתו מן הבור בדרך נס. והנה אביכם המאור עינים זי"ע עסק בפדיון שבויים, וא"כ איך ישל בו זרעו, ונתפסתם לשביה בבית הסוהר. והשיב לה, שגם הוא אינו יודע ואף בעיניו

יפלא. השיבה לו, על כן הנני מברככם שתצאו מיד לחפשי מהשביה, ואכן מיד בא שר בית הסוהר וצוה לו שמשוחרר וילך לביתו. וגילו לו מן השמים, כי זו היתה רחל אמנו שעוררה רחמי שמים, ובברכתה הועילה מיד לחירותו, ע"כ.

ויש להסמיך לעובדא זו המשך דברי **הגמ'** (שם) אמר רבי אחא אף על פי כן מת בנו בצמא, שנאמר וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה. ולכאורה מה עם הטענה של רחב"ד דבר שנצטער וכו', וביאר **בתוס'** שזה לא ממש אותו דבר שנצטער בו, שכן רק נפילה לתוך בור הוא בכלל זה, ולא כל מים. אך **בתוס' רי"ד** (מובא בשיטמ"ק) מביא דבר נפלא, שדוקא בזכות זה שרחב"ד השמיע את הסברא 'דבר שנצטער' וכו' לפני הקב"ה, זה פעל את הישועה, שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור, אך כשמת בנו בצמא, כבר מת רבי חנינא, ועל כן לא היה צדיק שהשמיע את הזכות.

בגזע טשערנאביל מקובל **מהמאור עינים** שקיבל מאליהו שתיקון גדול לחטאים, להיות נעורים כל ליל שישי עש"ק, ובעש"ק ליתן צדקה לעני הגון, ובשב"ק בבוקר לאמר כל ספר תהלים. ופעם נדברו יראי ה' חסיד **קאצק** וחסיד **טשערנאביל** אודות מנהגיהם של כל אחד, וכשבאו למנהגים אלו, אמר החסיד דקאצק [י"א שזה היה תשובת הרה"ק מקאצק עצמו] אצלינו נעורים ללמוד בכל הלילות, וצדקה נותנים בכל עת שיש לנו

מעות, וספר תהלים שדוד המלך אמרו במשך שבעים שנה, וכי אפשר לאומרו בבת אחת?

פעם שאל הרה"ק מרוז'ין זי"ע להמגיד מטשערנאביל זי"ע למה מרבים אצלם באמירת תהילים, והלא נפסק (שו"ע או"ח סי' א') טוב מעט תחנונים בכוונה, מהרבות בלא כוונה, אמר לו המגיד מטשערנאביל שע"י שאומרים הרבה תהילים, בוודאי שיש בזה גם מעט שהוא בכוונה, ואנו מפרשים המאחז"ל טוב מעט בכוונה, שבא ע"י, מהרבות שלא בכוונה.

היום הוא הילולת רחל אימנו, רחל מבכה על בניה (ירמיה לא), ומבקשת על הגאולה, יה"ר שבזכות הצדיקים נזכה לגאולה במהרה.

א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

הודעה

הננו להודיע כי השבוע בס"ד יתחדש השיעור הקבוע

בספר התניא

ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יום ג' בערב, בשעה 9:15

בהיכל העזרת נשים

תפילת מעריב לאחר השיעור בשעה 10:00

הודעה

הננו להודיע כי לאור קריאת הקודש

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בעת נעילת החג, שכל אחד ואחד יראה לקבוע זמן עיתים לתורה,
ובפרט בסדר הלימוד עמוד היומי של כל בני קהילתנו, במסכת ברכות

התחיל השבוע שיעור קבוע בבית מדרשינו,

כל יום בשעה 10:20 (אחר מעריב)

כאפ זיק מיט, בלויז 25 מינוט!

שאפט איך א
חברותא
 שיעור
 אדער א
חבורה

און הייבט אן מיט א ברען!

צוזאמען מיט רבבות אלפי ישראל

פאלט נאך פאר א רשימה פון שיעורים - צו ארגאניזירן א שיעור אין אייער ביהמ"ד ביטע רופט: 07956 008618

דייבט אן
עמק דינאמיק
 מיט כלל ישראל